

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ (ΠΟΛΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΓΤΠ 234/2018-300

ISBN 978-9963-50-490-9

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Αντωνία Σωκράτους Πεδόνε,

Λειτουργός Τύπου και Πληροφοριών

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ:

Χρίστος Αβρααμίδης,

Ανώτερος Φωτογράφος, Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ:

Κατερίνα Πολυδώρου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

RPM LITHOGRAPHICA LTD

© ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

Φωτογραφικό Αρχείο Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ (ΠΟΛΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών είναι ένα τμήμα της κυβέρνησης του οποίου η καθημερινότητα κινείται μεταξύ δημιουργίας, επικοινωνίας, πολιτικής, διπλωματίας, ενημέρωσης, πληροφόρησης, της κοινωνίας, των μέσων, του τύπου, της τεχνολογίας.

Το πιο σημαντικό, όμως, κομμάτι που κουβαλά το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών είναι το βάρος της απαραίτητης καταγραφής της Ιστορίας μας, όχι μόνο για τη διατήρηση της πολιτιστικής μας ταυτότητας και της συλλογικής μας μνήμης αλλά και επειδή λειτουργεί ως νήμα που δένει το παρελθόν με το παρόν και το μέλλον τού τόπου και των ανθρώπων μας.

Και τίποτα δεν καταφέρνει να κάνει καλύτερα την καταγραφή της ιστορίας από μια φωτογραφία, αφού από όλα τα μέσα έκφρασης, η φωτογραφία είναι το μόνο που ακινητοποιεί απόλυτα μια συγκεκριμένη στιγμή στον χρόνο. Είναι το μόνο μέσο έκφρασης που αναπαράγει επ' άπειρον κάτι που δεν συμβαίνει παρά μόνο μία φορά. Είναι το μόνο που μπορεί να συλλάβει απόλυτα ένα τμήμα της πραγματικότητας. Μιας πραγματικότητας που μετά, θα σημαίνει κάτι για κάποιον άλλο, αφού σε κάθε φωτογραφία υπάρχουν πάντα δυο άνθρωποι: ο φωτογράφος και ο θεατής.

Ο Πολύδωρος Κωνσταντινίδης μάς άφησε έναν ανεκτίμητο πλούτο. Μας έδωσε μέσα από τον φωτογραφικό φακό του την Κύπρο της καρδιάς μας. Συνήθως όταν μιλάμε για γλαφυρότητα αναφερόμαστε σε λόγο, γραπτό ή προφορικό που είναι παραστατικός, αβίαστος, κομψός... Συνήθως, όμως, επειδή ο Πολύδωρος Κωνσταντινίδης, χωρίς λόγια, μάς παρέδωσε εικόνες γλαφυρότατες που περιγράφουν ιστορίες, μνήμες, στιγμές από την καθημερινότητα μιας άλλης εποχής, θεάσεις που δεν θα μπορούσαμε να έχουμε διαφορετικά.

Μόνον ένας άνθρωπος με άπλετη αγάπη για τον τόπο του θα ήταν δυνατόν μέσα από τον φακό του να «δει» και να συλλάβει τέτοιες στιγμές. Εικόνες από τον ανθρώπινο μόχθο, εικόνες που παρόλο που απεικονίζουν δύσκολες στιγμές, ταυτόχρονα, αποπνέουν δύναμη και αισιοδοξία. Οι πλείστες φωτογραφίες του ανθρωποκεντρικές, με ένα κοινό στοιχείο- τη σεμνότητα και την ταπεινότητα, την εργατικότητα, την αγάπη για την οικογένεια, την αγνότητα των Κυπρίων. Αυτά χαρακτήριζαν και τον Πολύδωρο Κωνσταντινίδη.

Αισθάνομαι ευγνώμων που πολλές φωτογραφίες του έχουν διασωθεί και βρίσκονται στο Φωτογραφικό Αρχείο του γραφείου μας. Σε έναν άνθρωπο που άφησε πολιτιστική και ιστορική παρακαταθήκη σε όλους εμάς, σε έναν δικό μας άνθρωπο που εργάστηκε ακούραστα και με ευσυνειδησία «παρακολουθώντας και καταγράφοντας» την ιστορία της Κύπρου μας όταν συνέβαινε, οφείλουμε πολλά. Αρχίζουμε από αυτή την έκδοση, συνέχεια στη σειρά «Φωτογραφικά Τετράδια» και είμαι σίγουρη ότι μέσα από τις φωτογραφίες τού Πολύδωρου Κωνσταντινίδη θα ταξιδέψετε και 'σεις όπως και εγώ σε μια Κύπρο μιας άλλη εποχής.

Σοφία Α. Μιχαηλίδου

Διευθύντρια ΓΤΠ

ΕΙ
ΣΑ
ΓΩ
ΓΗ

ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ (ΠΟΛΗΣ) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (1908 - 1982)

του Ανδρέα Π. Κωνσταντινίδη

«Με είχε προετοιμάσει από την προηγούμενη μέρα ο πατέρας μου ότι θα με ξιπνούσε πολύ νωρίς, για να με πάρει μαζί του. Πήραμε τον γνωστό δρόμο της Κερύνειας, μέσω Κιόνελλι, περάσαμε το Μπογάζι και ανηφορήσαμε προς τον Άγιο Ιλαρίωνα. Ήταν ακόμη νύχτα, όταν φτάσαμε στο πλάτωμα που βρισκόταν μπροστά από το βουνό με το κάστρο. Κουβαλούσα ένα μικρό φωτογραφικό ξύλινο τριπόδι, όπως συνήθως, και μια μικρή τσάντα με τα φιλμ. Όταν γεννήθηκε το φως, περπατήσαμε για λίγο και αφού επέλεξε το σημείο, για να στήσει το μεγάλο τριπόδι που κουβαλούσε ο ίδιος, τοποθέτησε τη φωτογραφική μηχανή πάνω του. Φωτομετρούσε συνεχώς και φωτογράφιζε από διάφορες θέσεις, ενώ άλλαζε συνεχώς και ο φωτισμός από τον ήλιο που ανέβαινε όλο και πιο ψηλά. Στο λαιμό του κρεμόταν, όπως πάντα, μια δεύτερη φωτογραφική μηχανή, που τη χρησιμοποίησε και αυτή μερικές φορές. Νωρίς το πρωί, άρχισαν να έρχονται επισκέπτες στο κάστρο και συνέχιζε να αλλάζει θέσεις, τοποθετώντας και αυτούς μέσα στο τι φωτογράφιζε. Ανεβήκαμε μαζί τους τα σκαλοπάτια του κάστρου και συνέχιζε να βγάζει φωτογραφίες ανεβασμένους σε πέτρες και χαλάσματα, μέσα από τις πόρτες και τα παράθυρα του κάστρου. Ανεβήκαμε μέχρι εκεί που μπορούσαμε να ανεβούμε.»

Πίστευα πάντα πως δεν κουραζόταν ποτέ».

Ο Πολύδωρος (γνωστός ως Πολής) Κωνσταντινίδης ανήκει στους πρωτοπόρους της φωτογραφικής και κινηματογραφικής τέχνης στην Κύπρο. Γεννήθηκε στην Κερύνεια το 1908. Πατέρας του ο Αθανάσιος Κωνσταντινίδης από τον Καραβά και μητέρα του η Θεοφανώ, το γένος Πολύδωρου Χατζηλάμπρου, της μεγάλης γνωστής οικογένειας του Καραβά. Η σύζυγος του Πολύδωρου Χατζηλάμπρου και γιαγιά του Πολύδωρου Κωνσταντινίδη, Αννέττα, καταγόταν από το Κρανίδι της Πελοποννήσου και ήταν αδελφή του Νικολού Κρανιδιώτη, παππού του αείμνηστου λογοτέχνη και διπλωμάτη Νίκου Κρανιδιώτη.

Ο Πολής Κωνσταντινίδης φοίτησε σε σχολεία της Κερύνειας. Από μικρός έδειξε το μεράκι και την αγάπη του στη φωτογραφική τέχνη. Όταν ήταν μεγαλύτερος μαθητής, ξένη αρχαιολογική αποστολή που έκανε ανασκαφές στην περιοχή της Κερύνειας, του ζήτησε να φωτογραφίσει τις εργασίες της και αυτή ήταν η πρώτη του επαγγελματική φωτογράφιση.

Πολύ νωρίς αποφάσισε να ασχοληθεί επαγγελματικά με τη φωτογραφία. Δημιούργησε το πρώτο του φωτογραφείο στην οδό Ελευθερίας στην Κερύνεια, το 1926. Το κατάστημα αυτό πωλούσε φωτογραφικές μηχανές και άλλα είδη σχετικά με τη φωτογραφική τέχνη. Τις εμφανίσεις των φιλμ έκανε σε σκοτεινό θάλαμο που διαμόρφωσε στο πατρικό του σπίτι. Για τον σκοπό αυτό μύησε τις αδελφές του Μαρούλλα (Χιωτέλλη) και Περασούλλα (Μαρκίδου), που τον βοηθούσαν στην εμφάνιση και εκτύπωση των φωτογραφιών. Τη μεγαλύτερη πελατεία του αποτελούσαν Άγγλοι τουρίστες που επισκέπτονταν την Κερύνεια, τόσο για αγορές, όσο και για εμφανίσεις φιλμ και εκτύπωση φωτογραφιών. Το φωτογραφείο ασχολείτο επίσης και με την κάλυψη γάμων και άλλων κοινωνικών εκδηλώσεων, καθώς επίσης και με πορτρέτα για ταυτότητες ή διαβατήρια και οικογενειακές αναμνηστικές φωτογραφίες, για τις ανάγκες των κατοίκων της επαρχίας Κερύνειας.

Ο νεαρός Πολής ασχολείτο και με καλλιτεχνικές φωτογραφίες της Κερύνειας και των περιχώρων, τις οποίες πωλούσε σε μεγέθυνση στους τουρίστες. Οι περισσότερες από αυτές χάθηκαν στην Κερύνεια, μετά την τουρκική εισβολή του 1974.

Παράλληλα με το φωτογραφείο στην Κερύνεια, κατόρθωσε να πάρει την αντιπροσωπεία των ραπτομηχανών Adler Γερμανίας, καθώς και την αντιπροσωπεία του γνωστού αρώματος 4711. Για την προώθηση των ειδών αυτών που εμπορεύεται και για τη συντήρηση των ραπτομηχανών ταξιδεύει σε όλη την επαρχία Κερύνειας.

Το 1930 ιδρύει την πρώτη μόνιμη επιχείρηση κινηματογράφου με ήχο στην Κερύνεια, με το όνομα «ΙΛΑΡΙΩΝ», που αργότερα πωλήθηκε στην επιχείρηση Λεπτού. Προηγουμένως, κινηματογραφικές προβολές βωβού κινηματογράφου έκανε αραιά και που ο Νεοκλής Λοΐζου στον κήπο απέναντι από το ξενοδοχείο Coeur De Lion. Λίγα χρόνια αργότερα δημιούργησε και κινηματογράφο στον Καραβά, με το όνομα «ΚΑΡΑΒΑΣ». Διατήρησε την ιδιοκτησία του κινηματογράφου αυτού για μερικά χρόνια, ακόμη και όταν μετοίκησε στην Λευκωσία.

«Ήμουν ακόμα πολύ μικρός, όταν λειτουργούσε ο κινηματογράφος του Καραβά. Θυμάμαι ότι βλέπαμε μαζί με τα ξαδέρφια μου την ίδια ταινία δύο ή και τρεις φορές. Οι ταινίες «Μαρίνος Κοντάρας» και «Σωφεράκι» με τον Μίμη Φωτόπουλο, ελληνικές και οι δύο, είναι από αυτές που έμειναν θολά στη μνήμη μου. Στα διαλείμματα με έστελνε ο μηχανικός προβολής Γρηγόρης Μασούρης στην καμπίνα της μηχανής προβολής για να αλλάξω τη μουσική. Τις πιο πολλές φορές οι πελάτες του κινηματογράφου ζητούσαν το τραγούδι "Ένας λύκος καπετάνιος απ' τη Σύρα" και ήταν πάνω σε δισκάκι των 45 στροφών».

Ο Πολής ανέπτυξε κοινωνική και πολιτιστική δράση στην Κερύνεια και ήταν από τα πρώτα ενεργά μέλη του Συλλόγου «Ένωσις Νέων» (Σ.Ε.Ν.), Κερύνειας, ενός συλλόγου με σημαντική πνευματική και αθλητική δράση στην πόλη, κατά το δεύτερο ήμισυ της δεκαετίας του 1920.

Κατά περιόδους, στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι κινηματογράφοι δεν λειτουργούσαν λόγω συσκότισης. Με την άφιξη των αγγλικών και ινδικών στρατευμάτων, για προστασία της Κύπρου από γερμανική επίθεση, χρησιμοποιούσε τις μηχανές κινηματογραφικής προβολής πάνω σε αυτοκίνητα και πρόβαλλε διάφορες ταινίες στα στρατεύματα για σκοπούς ψυχαγωγίας. Επειδή οι Άγγλοι θεώρησαν το κόστος της ψυχαγωγίας υψηλό, το 1941 τον διόρισαν μόνιμο υπάλληλο με μηνιαίο μισθό στο τότε Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών. Γρήγορα γίνεται υπεύθυνος του κινηματογραφικού και φωτογραφικού τμήματος του γραφείου.

Το 1943 παντρεύεται τη Νίτσα Χριστοφίδου από τη Λευκωσία, όπου εγκαθίσταται μόνιμα, ενώ συνεχίζει να επισκέπτεται και τις δουλειές που διατηρεί για μερικά χρόνια ακόμα κυρίως στον Καραβά.

Ο Πολής, ως φωτογράφος της κυβέρνησης, φωτογραφίζει τους κρατικούς επισήμους και τις δραστηριότητές τους. Καλύπτει τις επισκέψεις ξένων επισήμων στο νησί, φωτογραφίζει τα κυβερνητικά έργα ανάπτυξης σε όλη την Κύπρο και εξυπηρετεί τους ξένους δημοσιογράφους και φωτογράφους, καθώς και σκηνοθέτες, παραγωγούς κινηματογραφικών ντοκιμαντέρ για την Κύπρο, κυρίως αρχαιολογικού ή ιστορικού περιεχομένου. Ένα τέτοιο φιλμ είναι και η γνωστή ταινία για την Κύπρο «Cyprus is an Island», μια ταινία του 1946, στην οποία ο Πολής Κωνσταντινίδης παρουσιάζεται ως βοηθός σκηνοθέτη.

«Μου μιλούσε συχνά για τη συνεργασία που είχε με τον γνωστό Άγγλο κινηματογραφιστή Ralph Keene, με τον νεαρό τότε και αργότερα μεγάλο Κύπριο σκηνοθέτη Μιχάλη Κακογιάννη, καθώς και με κάποιο Τουρκοκύπριο με το όνομα Αχμέτ. Στην ταινία αυτή, που είναι ένα δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ με ιδιαίτερο εθνογραφικό ενδιαφέρον, χρειάστηκε, για σκοπούς κινηματογράφησης, να ανάψουν φωτιά με τη βοήθεια του δασονομείου πάνω από την περιοχή Λυθροδόντα, αλλά ατυχώς τους ξέφυγε και ταλαιπωρήθηκαν πάρα πολύ για να τη σβήσουν.

Θυμάμαι ακόμη κάποιες εξορμήσεις για φωτογραφίσεις / κινηματογραφήσεις, που έγιναν κατά περιόδους και με έπαιρνε μαζί του. Με συνεργείο από την Αγγλία για τρεις μέρες φωτογράφιζαν ουρές από κάμπιες, που διέσχιζαν τους χωματινούς δρόμους του Σταυρού της Ψύκας και δημιουργούσαν διάφορα σχήματα. Θυμάμαι τον πατέρα μου ανεβασμένο σε σκάλα να φωτογραφίζει τα σακούλια που κρεμόντουσαν από τα πεύκα και ήταν γεμάτα κάμπιες.

Κατέγραφαν ακόμα εικόνες με αγρινά που έτρεχαν μέσα στο δάσος και τα κυνηγούσαν, κατευθύνοντάς τα προς τις κινηματογραφικές/φωτογραφικές μηχανές, υπάλληλοι του δασονομείου. Ήθελε να κινούμαι συνεχώς κρυμμένος πίσω του, για να είμαι ασφαλισμένος από τα αγρινά. Τις μηχανές τις είχαν κρυμμένες μέσα σε συστάδες από θάμνους.

Σε μια άλλη εξορμηση φωτογράφιζαν τα φλαμίνγκο στην Αλυκή της Λάρνακας. Μαζί του ήταν και ο πολύ γνωστός φωτογράφος Ρένος Γουάτσον και ο Τουρκοκύπριος συνάδελφος στο Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών Αλής. Χρησιμοποιούσαν ένα ελαφρύ κανό για να μετακινούνται μέσα στην Αλυκή.

Σε μια άλλη περίπτωση τον θυμούμαι να φωτογραφίζει εικόνες από τη συλλογή άλατος, καθώς και τις ουρές με τα πολλά γαιδούρια που κουβαλούσαν το αλάτι. Με πήρε μαζί του θυμούμαι και σε φωτογραφίσεις που έγιναν στους τάφους των Βασιλέων στην Πάφο και στο αρχαίο θέατρο της Σαλαμίνας. Έχω ακόμη στη μνήμη μου αμυδρά κάποιες εικόνες από την Αναμορφωτική Σχολή της Λάμπουσας και το Δασικό Κολλέγιο στον Πρόδρομο.

Έντονα θυμούμαι ότι σε κάποια εκδήλωση, ίσως στα εγκαίνια του φράγματος Τριμίκλινης, είχε πολλούς επίσημους προσκεκλημένους μαζεμένους. Κάποια στιγμή, πέρασε στην απέναντι πλευρά του φράγματος και ενώ προσπαθούσε να βγάλει φωτογραφίες από πιο ψηλά, γλίστρησε και έπεσε μέσα στο νερό, κρατώντας υψωμένα τα χέρια του με τη φωτογραφική μηχανή για να μην βραχεί. Συνέχισε να δουλεύει για αρκετή ώρα μετά. Όταν επιστρέψαμε προς Λευκωσία, οδηγούσε το αυτοκίνητό του ακόμη βρεγμένος.

Σε μερικές περιπτώσεις θυμούμαι ότι αρκετά από τα θέματα που φωτογράφιζε τα κινηματογραφούσε συγχρόνως με μια μηχανή 16 mm. Μου έλεγε δε ότι οι ταινίες ήταν ασπρόμαυρες, χωρίς ήχο και στέλλονταν για εμφάνιση και εκτύπωση στην Αγγλία. Από αυτές έτυχε να δω, αν θυμάμαι καλά, μόνο δύο. Η μία ήταν μια ταινία με ασκήσεις Άγγλων στρατιωτών, που νομίζω ήταν σε μια γιορτή για τον Ερυθρό Σταυρό. Η δεύτερη ήταν εικόνες με τις κάμπιες και τα αγρινά από την περιοχή του Σταυρού της Ψύκας στο Δάσος Πάφου».

Οι κινητές κινηματογραφικές μονάδες του Γραφείου Πληροφοριών περιέρχονταν τα κυπριακά χωριά προβάλλοντας στους κατοίκους της υπαίθρου ταινίες με συμβουλές προς τους γεωργούς, προς τις οικοκυρές, για την οικονομία του νερού, σύντομες βουβές κωμωδίες με τον Τσάρλι Τσάπλιν και σύντομα κινηματογραφημένα επίκαιρα από την Αγγλία, για σκοπούς προπαγάνδας. Κύριοι βοηθοί του και συνάδελφοι στη δραστηριότητα του αυτή ήταν οι Γρηγόρης Μαούρης, Ανδρέας Νικολαΐδης και Χρυσόστομος Αριστείδης, ο Τουρκοκύπριος Ουστρέφ, μηχανικοί προβολής, καθώς επίσης και ο Τουρκοκύπριος φωτογράφος Αλής. Στον σκοτεινό θάλαμο τότε, για τις εμφανίσεις των φιλμ και τις εκτυπώσεις φωτογραφιών, ήταν και δυο γυναίκες Αρμένιες, η Μπερτσουχί και η Οσάνα.

Το φωτογραφικό τμήμα του Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριών είχε από τότε την ευθύνη της προβολής και κατάταξης όλων των κινηματογραφικών ταινιών που ερχόντουσαν για δημόσια προβολή στην Κύπρο. Η αρμόδια επιτροπή τότε ονομαζόταν επιτροπή λογοκρισίας.

«Οδηγούσε ο Ουστρέφ, ο Τουρκοκύπριος φίλος του πατέρα μου, και πηγαίναμε προς το χωριό Πεδουλάς. Ήταν φίλος αυτός και η γυναίκα του της οικογένειάς μας και συχνά με έπαιρνε μαζί του στις προβολές που έκανε στα χωριά. Μου μιλούσε με σπαστά ελληνικά και μου έλεγε ότι στον κινηματογράφο, που διατηρούσε στην τουρκική συνοικία της Λευκωσίας στην περιοχή Τσακλαγιάν, πρόβαλλε με μεγάλη εμπορική επιτυχία τις γνωστές ταινίες με την Αλική Βουγιουκλάκη, που άρεσαν πολύ και στους Τουρκοκύπριους. Σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού τραγουδούσε με τα σπαστά ελληνικά του το γνωστό τραγούδι της εποχής «Άστα τα μαλλάκια σου».

Μετά την τουρκική εισβολή του 1974, πριν ακόμα ανοίξουν τα οδοφράγματα, ο τουρκικός στρατός μάς επέτρεψε μια επίσκεψη στην Κερύνεια, για να κινηματογραφήσουμε με συνεργείο του ΡΙΚ κάποιο αξιωματούχο του ΟΗΕ. Στην επιστροφή μάς οδήγησαν για καφέ σε ένα καφενείο-ταβέρνα στο Μπογιάζι Κερύνειας. Εκεί είδα τον Ουστρέφ μετά από αρκετά χρόνια, δεν είχε αλλάξει πολύ, του είπα ποιος είμαι, με αγκάλιασε με συγκίνηση και μου ζήτησε να μάθει για τον πατέρα μου και την οικογένειά μας. Λυπήθηκε πολύ όταν έμαθε ότι πέθανε και μου μίλησε με τα καλύτερα λόγια για τα χρόνια της συνεργασίας τους. Μου είπε ακόμα ότι ο συνάδελφός τους ο Αλής είχε φύγει μετανάστης στην Αγγλία.

Πάντα, όταν συναντούσα παλιούς συναδέλφους του στο Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, μου έλεγαν ότι τον θυμόντουσαν με πολλή αγάπη.

Αρκετοί από τους παλιούς δημοσιογράφους φωτορεπόρτερ πάντα μου τόνιζαν πόσο καλός συνάδελφός τους ήταν και ότι τους βοηθούσε ιδιαίτερα στη δουλειά τους και αρκετοί από αυτούς τον αποκαλούσαν δάσκαλό τους στη φωτογραφική τέχνη».

Το Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών στεγαζόταν σε ένα παλιό κτήριο στην πλατεία Σεραγίου, απέναντι από τα τότε δικαστήρια, στην κατεχόμενη σήμερα περιοχή της Λευκωσίας. Το 1957 το Γραφείο μεταστεγάστηκε σε σύγχρονα κτήρια, που κτίστηκαν για τον σκοπό αυτό, απέναντι από το παλιό Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας, σε ένα τμήμα του Δημόσιου Κήπου και είχε δίπλα του το Κτηνιατρείο της Λευκωσίας. Στο κτήριο αυτό συνέβηκε και η πυρκαγιά που έκαψε την μέχρι τότε ταινιοθήκη του Γραφείου. Το 1960 τα κτήρια αυτά αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθούν για τη στέγαση της Βουλής των Αντιπροσώπων του νεοσύστατου κράτους. Η μεγάλη αίθουσα προβολών του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών μετατράπηκε σε αίθουσα συνεδριάσεων της Ολομέλειας της Βουλής. Το Γραφείο τότε στεγάστηκε στις παράγκες που βρίσκονται στον χώρο της Αρχιγραμματείας, κοντά στο Υπουργείο Εσωτερικών, στο οποίο ανήκε διοικητικά. Το 1972 το Γραφείο Δημοσίων Πληροφοριών μετακινήθηκε στα κτήρια στους Αγίους Ομολογητές, κοντά στο Προεδρικό.

Ο Πολής Κωνσταντινίδης, ως υπεύθυνος του φωτογραφικού τμήματος της κυβέρνησης, κάλυπτε μεταξύ άλλων και τις δραστηριότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας και άλλων αξιωματούχων του Κράτους. Στο πλαίσιο αυτό συνόδευσε τον Πρόεδρο Μακάριο στην πρώτη επίσκεψή του στην Αίγυπτο. Λόγω της θέσης του, έζησε και κάλυψε με φωτογραφίες όλα τα ιστορικά και δραματικά γεγονότα από το 1960 μέχρι το 1967, τους εορτασμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, την Τουρκοανταρσία του 1963, τις διακοινοτικές συγκρούσεις, τους βομβαρδισμούς της Τηλλυρίας από την τουρκική πολεμική αεροπορία, τη δημιουργία της Εθνικής Φρουράς, την κρίση της Κοφίνου και πολλά άλλα.

«Συχνά θυμόταν και περιέγραφε τα όσα τραγικά είχε ζήσει κατά τη διάρκεια των φωτογραφίσεων που έκανε στην περιοχή Τηλλυρίας, μετά τον βομβαρδισμό από την τουρκική πολεμική αεροπορία με βόμβες Ναπάλμ, τους ανθρώπους που έχασαν τους δικούς τους, τους καμένους νεκρούς και τον όλεθρο της καταστροφής που έζησε. Περιέγραφε πως εκεί είχε δει νεκρό και έναν φίλο του, που ήταν γιατρός στην περιοχή. Είχαν ταξιδέψει μαζί με τον φωτορεπόρτερ Φάνη Παρπαίρη και θυμόταν πως είχαν ζήσει και ένα ατύχημα με το αυτοκίνητο επιστρέφοντας προς Λευκωσία, το οποίο πάντα έλεγε ότι έγινε από τη σύγχυση που τους διακατέιχε. Όταν μας μιλούσε για τους βομβαρδισμούς της Τηλλυρίας και για τα γεγονότα της Κοφίνου, πάντα η μάνα μου θυμόταν και τη δική της αγωνία που έζησε, λόγω της απουσίας του πατέρα μου».

Ο Πολής Κωνσταντινίδης αφιπηρέτησε το 1968, μετά από 27 χρόνια υπηρεσίας ως κυβερνητικός υπάλληλος. Είχε ακόμη οικονομικές ανάγκες και έκανε ό,τι μπορούσε για να ικανοποιήσει το όραμά του, να σπουδάσουν τα παιδιά του. Δημιούργησε κατάστημα ηλεκτρικών ειδών και άρχισε να κάνει εισαγωγές ειδών για τα τυπογραφεία.

Απέκτησε τρία παιδιά. Ο μεγαλύτερος του γιος Ανδρέας Κωνσταντινίδης σπούδασε Σκηνοθεσία Κινηματογράφου και εργάστηκε για χρόνια στην κρατική ραδιοτηλεόραση, στο ΡΙΚ. Η κόρη του Αθανασία (Νάσω Γεωργιάδου) φοίτησε στη Φυσικομαθηματική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και δραστηριοποιείται στον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο. Είναι επίσης μέλος του συμβουλίου της Ευρορα Donna Κύπρου. Το τρίτο του παιδί, ο Δρ Γιάννης Κωνσταντινίδης, σπούδασε Ιατρική. Είναι διδάκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών, συντονιστής – διευθυντής του Γενικού Νοσοκομείου Παμμακάριστος στη Αθήνα και πρόεδρος του Δ.Σ. της μη κερδοσκοπικής οργάνωσης «Νοσηλεία» στην Ελλάδα.

«Ακόμα και τις ώρες της ανάπαυσής του ο πατέρας μου είχε συνήθως μπροστά του μια ανοιγμένη φωτογραφική μηχανή και δούλευε πάνω της. Συχνά ο γνωστός επιδιορθωτής φωτογραφικών μηχανών Αρμένιος Καρνίκ, που ήταν φίλος του, του έφερνε μηχανές για να επιδιορθώνει. Συχνά επιδιορθωνε και μηχανές προβολής, που, όπως θυμούμαι, το φανάρι τους δούλευε με κάρβουνα. Κάποια περίοδο, αργότερα, έγινε ειδικός και στο να διορθώνει και τυπογραφικές μηχανές για offset, που χρησιμοποιούσαν ταίγκους.

Ήταν ακούραστος, δουλευτής και δημιουργικός. Όταν άρχισαν να μεταδίδονται ταινίες και προγράμματα δικά μου από την τηλεόραση του ΡΙΚ, μου ζήτησε να τον προειδοποιώ για τη μετάδοσή τους. Όταν συναντιόμασταν, συνήθιζε να μου μιλά και να με συμβουλεύει. Οι παρατηρήσεις του είχαν να κάνουν κυρίως με το καθάρισμα της εικόνας, την προοπτική του ήχου και τις σωστές γωνίες του φωτισμού των εικόνων. Σχεδόν πάντα κατέληγε με τη φράση « Ήταν καλή η δουλειά σου, αλλά θα μπορούσε να γίνει και καλύτερη».

Ο Πολής Κωνσταντινίδης δεν διέθετε προσωπικό φωτογραφικό αρχείο. Πίστευε πάντα ότι οι φωτογραφίες που έβγαζε ανήκαν στο κράτος. Πολλές από τις φωτογραφίες του βρίσκονται στο πολύτιμο αρχείο του Γραφείου Τύπου και Πληροφοριών και καλύπτουν πλούσια θεματολογία. Αποτύπωσαν και απαθανάτισαν την Κύπρο των δεκαετιών του '40, '50 και '60. Μια Κύπρο εντελώς διαφορετική από τη σημερινή.

Μεγάλο μέρος του φωτογραφικού υλικού, και κυρίως του κινηματογραφικού υλικού που κατέγραψε, δεν υπάρχει πια. Το κατέστρεψε η μεγάλη πυρκαγιά, οι συχνές μετακινήσεις του Γραφείου και το Πραξικόπημα του 1974.

«Ό,τι μου έμεινε σαν ανάμνηση από τον πατέρα μου ήταν η μεγάλη αγάπη για την οικογένειά του, τη μητέρα μας, τα αδέρφια μου, την ευρύτερη οικογένειά μας, αλλά και ο απέραντος σεβασμός που είχε σε κάθε άνθρωπο.

Αγαπούσε πολύ τα γράμματα και τη μόρφωση. Συχνά μας έπαιρνε στα βιβλιοπωλεία και μας αγόραζε λογοτεχνικά βιβλία. Το σπίτι μας ήταν επίσης γεμάτο και με βιβλία δικά του για τον κινηματογράφο, τις ταινίες και τη φωτογραφία.

Λίγες ώρες πριν τον θάνατό του, ο γιατρός μας βεβαίωσε πως θα ήταν καλύτερα να μην είμαστε κοντά του, για να ηρεμήσει, να σταθεροποιηθεί το καρδιακό επεισόδιο. Τον πλησίασα και του είπα να προσπαθήσει να κοιμηθεί, γιατί αυτό θα τον βοηθήσει. Μου έπιασε το χέρι και μου είπε αρκετά ήρεμα: «Νομίζω 'εν θα ξαναδώ την Κερύνεια, ρε Αντρίκκο».

Πάντα σκέφτομαι για το πόσα θα μπορούσε να μου πει εκείνη την ώρα, για τη μάνα μου, για τα αδέρφια μου, όμως πάντα ο νους του και η καρδιά του ήταν στην Κερύνεια, εκεί που γεννήθηκε, μεγάλωσε και δημιούργησε τα πρώτα του όνειρα».

Ένα σμήνος μελισσών με τη βασίλισσά τους, το πουλλίν, όπως λέγεται στην Κύπρο, μεταφέρεται με καλάθι και μια νέα κυψέλη, το τζυβέρτιν, γεννιέται, 1928.

*Το λούβημαν, η συγκομιδή των ελιών με τη βάρκα, ξύλινο ραβδί, και με τη βοήθεια του
γαϊδουριού της οικογένειας.*

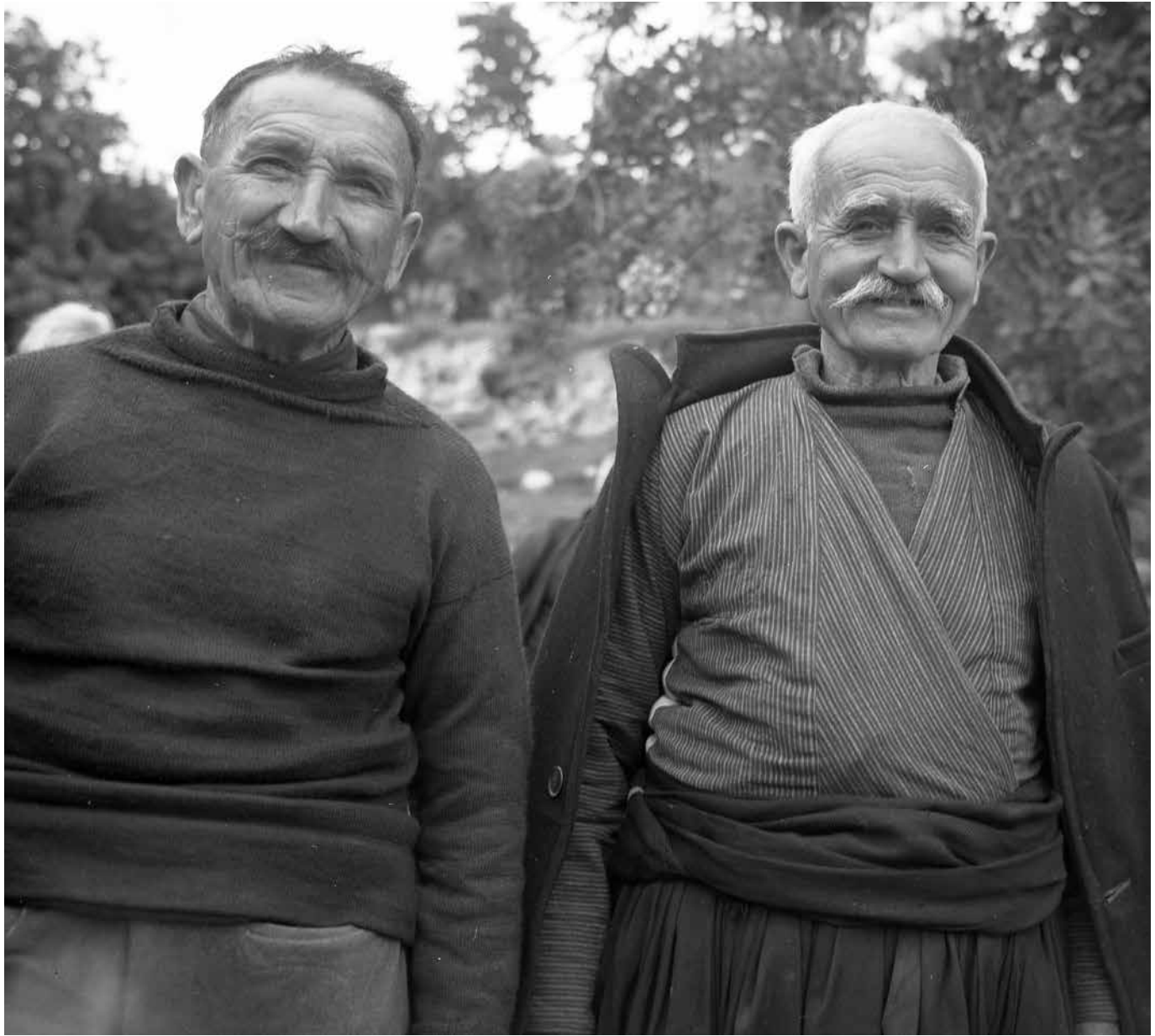

Υπαίθριο ελαιοτριβείο στην Πάφο, του οποίου οι μιλόπετρες κινούνται περιστροφικά με τη δύναμη του γαϊδουριού.

Το ανέμισμαν, λίνισμα, στο Διόριος, που με τη ξύλινη τσουγκράνα, το θερνάτζιν, έρχιαν ψηλά στον αέρα τα άχυρα και τα διαχώριζαν από το σπάρσι.

Σκληρές και ταυτόχρονα γεμάτες καλοσύνη παραδοσιακές μορφές Κύπριων αγροτών.

Το τάβλι, ιδιαίτερα προσφιλές παιχνίδι στα παροδοσιακά κυπριακά καφενεία της υπαίθρου.

*Ηλικιωμένη κεντήτρια στα Λεύκαρα. Τα κεντήματα των Λευκάρων ήταν
περιζήτητα στις ευρωπαϊκές αυλές.*

Σαλεπιτζήδες στο μεγάλο πανηγύρι του Αγίου Παντελεήμονα στο κατεχόμενο χωριό Μύρτου. Το σαλέπι είναι ζεστό, γλυκό ποτό, ιδιαίτερα δημοφιλές την εποχή εκείνη.

Συγκομιδή άλατος στην Αλική Λάρνακος. Σημαντικό εξαγωγικό προϊόν κατά τα χρόνια της Ενετοκρατίας και Τουρκοκρατίας. Κατά την Αγγλοκρατία το χρησιμοποιούσαν για εγχώρια κατανάλωση.

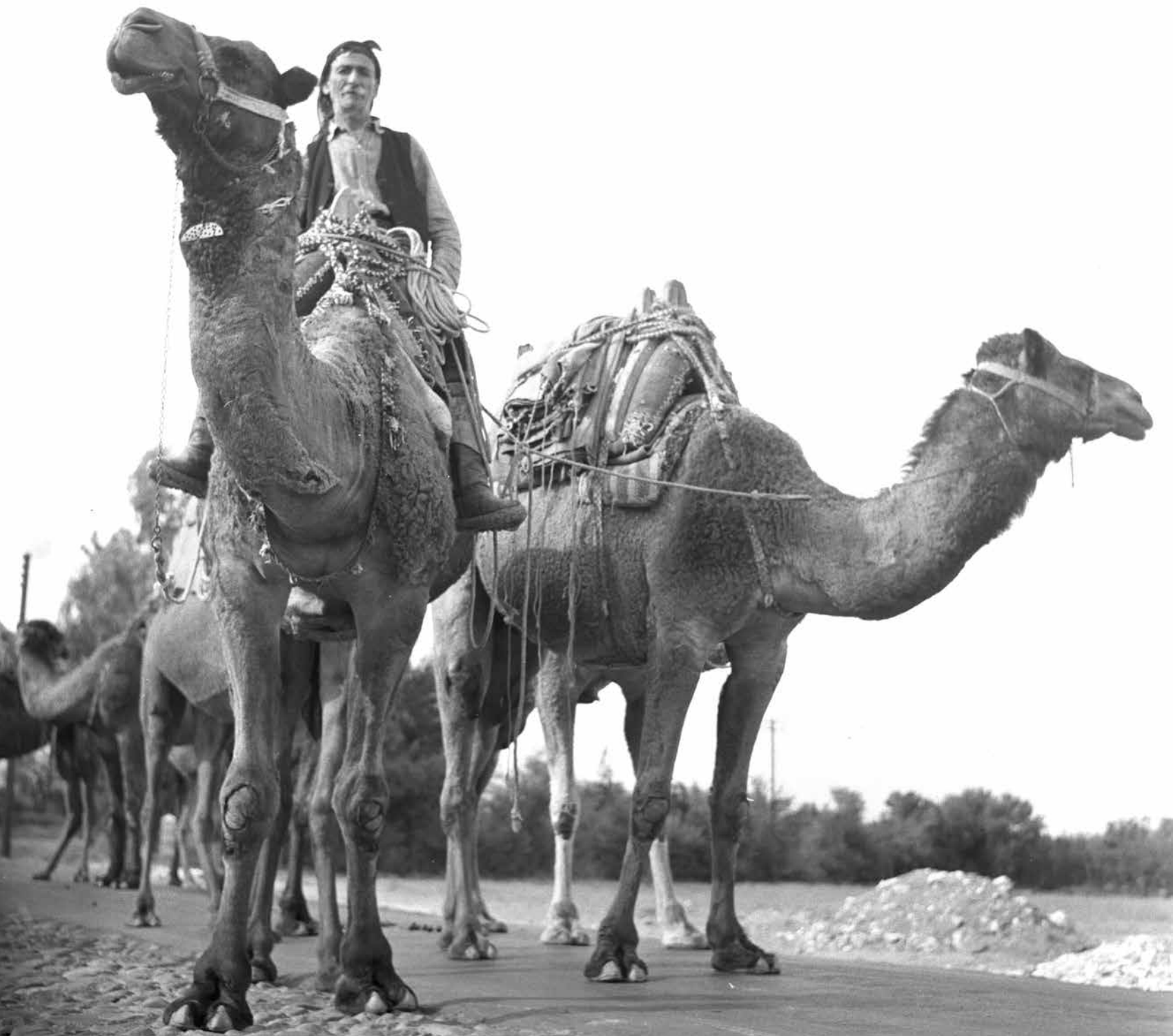
Ψαράδες τράτας απλώνουν το δίχτυ του καϊκιού, τον σάκο.

Εξαγωγή γαίδουριών στο λιμάνι Αμμοχώστου. Ιδιαίτερα αγαπητά τα κυπριακά γαϊδούρια στις γύρω χώρες, γιατί ήταν ψηλά, δυνατά και ιδιαίτερα ανθεκτικά. Τα ψηλά γαϊδούρια στην Ελλάδα ονομάζονται «Κυπριώτες».

Μεταφορά αλατιού στην Αλυκή Λάρνακας μέσα στα κοφίνια με τα γαϊδούρια.

Αυτοκίνητα φορτωμένα με χαρούπια από την περιοχή Λευκονοίκου κατευθύνονται για εξαγωγή. Ο μαύρος χρυσός της Κύπρου, που πριν το 1960 ήταν τρίτη παγκόσμια στην εξαγωγή χαρουπιών.

Καραβάνι από καμήλες στο ορεινό χωριό Παλαιχώρι. Στην Κύπρο θεωρούνταν για πολλά χρόνια τα καταλληλότερα ζώα για τη μεταφορά μεγάλων φορτίων.

Παρασκευή σουτζιούκκου, παραδοσιακού γλυκού από χυμό σταφυλιών. Χρειάζονται τρία διαδοχικά βουττήματα στον βρασμένο χυμό σταφυλιού, τον παλουζέ, και μετά κρέμασμα για να στεγνώσει.

Γυναίκες στο ορεινό χωριό Συκόπετρα, εικόνα που θυμίζει χορό αρχαίας τραγωδίας.

Οι πρραματευτάδες με τα χειροκίνητα καρτσάκια-μαγαζιά τους με τα οποία κυκλοφορούσαν και διαλαλούσαν το εμπόρευμά τους.

Το γυναικοπάζαρο στο κέντρο της Λευκωσίας, τέρμα της οδού Λήδρας. Γνωστή δημοφιλής αγορά με κυρίως είδη προικός.

Το παιδί και τα καρπούζια. Ξεχωριστό, μοναδικό είδος σκουρόχρωμων καρπουζιών, ιδιαίτερα εύγευστων και μρωδάτων. Ίσως σήμερα να μην υπάρχουν πια.

Αγγειοπλαστική. Παιδάκια με δείγματα πηλίνων αγγείων στο χωριό Κόρνος.

Η επιδημία με τις ψείρες απαιτούσε κούρεμα με την ψιλή, πρώτον νούμερον, δηλαδή με τη χρήση κουρευτικής μηχανής στη νούμερο 1 σκάλα. Σχολείο στην Πάφο το 1956.

Αθλητικές γυμναστικές επιδείξεις σε σχολείο της επαρχίας Λεμεσού το 1956.

Κέντρο υγείας και ευημερίας βρεφών στη Λευκωσία, 1956.

Έξω από τα εξωτερικά ιατρεία του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας. Μητέρες με τα βρέφη τους και τα παιδικά καρότσια της εποχής.

NICOSIA GENERAL HOSPITAL
OUT-PATIENTS DEPARTMENT

Γυναικείο
Παιδιατρικό
Ενδοκρινολογία
Εξωτερικό

Πνευμονολογία
Ρευματολογία
Οφθαλμολογία

Κλινική Χειρουργική
Οδοντολογία
Λοιμωδολογία

Υπαίθριο σχολείο στο χωριό Στρουμπί, μετά τον σεισμό του 1953. 30.000 οι άστεγοι.

Υπαιθριο σχολείο στο Στρουμπί της επαρχίας Πάφου κάτω από τη σκιά των δέντρων.

Ξύλινα παραδοσιακά θρανία. Αίθουσα δημοτικού σχολείου στο χωριό Κρήτου Τέρρα το 1956.

Το παιγνίδι της τραμπάλας.

Μεταφέροντας την άμμο που σκέπαζε την αρχαία Σαλαμίνα της Κύπρου, στη διάρκεια των ανασκαφών από το Τμήμα Αρχαιοτήτων της Κύπρου, με τον αρχαιολόγο Δρα Βάσο Καραγιώργη και αρχαιολογική αποστολή από τη Γαλλία.

Εικόνα του 1957 από τις ανασκαφές στην αρχαία Σαλαμίνα της Κύπρου.

Από τις ανασκαφές στον κατεχόμενο από τον τουρκικό στρατό αρχαιολογικό χώρο της Έγκωμης Αμμοχώστου.

Ανασκαφές στην αρχαία Έγκωμη Αμμοχώστου από τους αρχαιολόγους, τον Γάλλο Claude Schaeffer και τον Κύπριο Δρα Πορφύριο Δίκαιο.

Ο Βρετανός Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Χιου Φουτ με ομάδα αρχαιολόγων και εργατών στη Σαλαμίνα, κατά τη διάρκεια των ανασκαφών το 1956.

Σκάβοντας και μεταφέροντας την άμμο που σκέπαζε την αρχαία Σαλαμίνα της Κύπρου.

Το αρχαίο θέατρο της Σαλαμίνας χτίστηκε κατά τον 2ο αιώνα μ.Χ.. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα θέατρα του κόσμου με χωρητικότητα 15.000-20.000 θεατές.

Οι ψαράδες στεγνώνουν τα δίκτυά τους στην παραλία της Αμμοχώστου.

Ο εορτασμός του Κατακλυσμού στο λιμανάκι της Κερύνειας με το παραδοσιακό αγώνισμα του ολισθηρού ιστού.

Αεροφωτογραφία της Κερύνειας το 1959. Τότε η είσοδος του λιμανιού, το στόμαν, έβλεπε προς Βορρά. Από το 1974 η πόλη είναι κατεχόμενη από τον τουρκικό στρατό.

Το παραλιακό μέτωπο της Λάρνακας, οι γνωστές Φοινικούδες, με την αποβάθρα στο βάθος, πριν την αναδιαμόρφωση της παραλίας.

*Το κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα, πριν από την τουρκική εισβολή του 1974,
ήταν προσφιλές αξιοθέατο για ντόπιους και ξένους επισκέπτες*

Το κατεχόμενο από το 1974 κάστρο του Αγίου Ιλαρίωνα, που χτίστηκε από τους Βυζαντινούς τον 11ο αιώνα μ.Χ.

Δημοτικό Σχολείο στο χωριό Παναγιά της Πάφου το 1956. Εκπαίδευση κάτω από αγγλική επιτήρηση.

Εκδήλωση συνεργασιτών στο Μπογάζι Αμμοχώστου. Η πρώτη συνεργατική εταιρεία συστάθηκε με την ίδρυση της «Χωρικής Τράπεζας Λευκονοίκου» το 1909.

Εορτασμός των Αγγλων στην πλατεία Σεραγίου στην κατεχόμενη σήμερα Λευκωσία. Συμμετέχει φιλαρμονική του αγγλικού στρατού.

Στρατιωτική παρέλαση των Άγγλων το 1953, ημέρα γενεθλίων της βασίλισσας, στο γήπεδο της τάφρου, απέναντι από το ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας.

Τον Αύγουστο του 1964 η τουρκική πολεμική αεροπορία βομβάρδισε τα χωριά της περιοχής Τηλλυρίας με εμπρηστικές βόμβες ναπάλμ. 55 νεκροί και 125 τραυματίες, σχεδόν όλοι πολίτες.

Γυναίκες της Τηλλυρίας, λίγο μετά τον βομβαρδισμό από την τουρκική πολεμική αεροπορία με εμπρηστικές βόμβες ναπάλμ το 1964 .

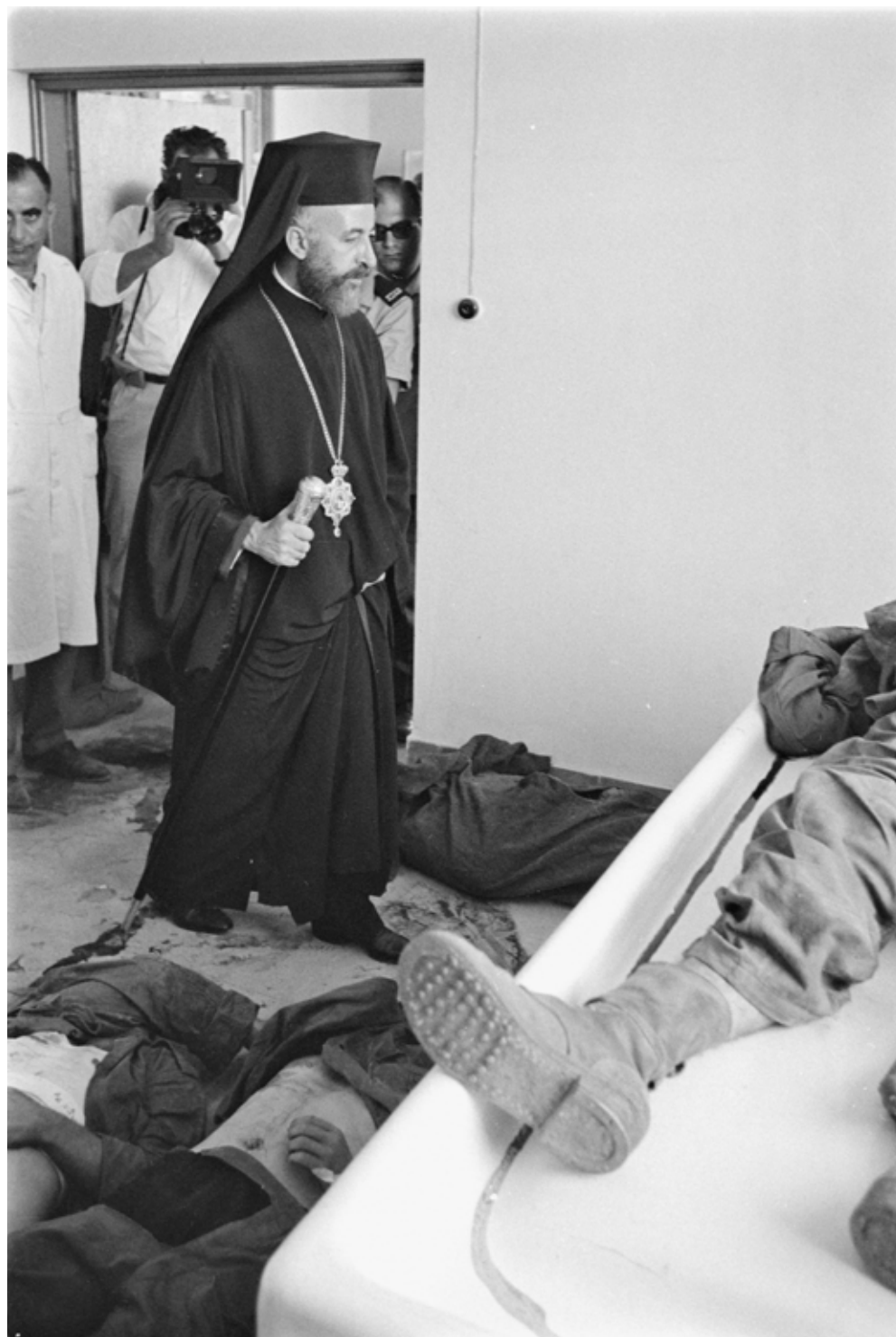

Στο χωριό Στρουμπί, στην επαρχία Πάφου μετά τον μεγάλο σεισμό το 1953. 40 άνθρωποι σκοτώθηκαν, 100 τραυματίστηκαν, 1600 σπίτια καταστράφηκαν και χιλιάδες άλλα υπέστησαν ζημιές.

Εθελοντές εθνοφρουροί την περίοδο των συγκρούσεων που ακολούθησαν την Τουρκανταρσία, 1965.

Επίσκεψη του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ', στο Νεκροτομείο του Νοσοκομείου Πάφου, μετά από τον βομβαρδισμό της Τηλλυρίας από τους Τούρκους το 1964.

ΓΠΠ 234/2018-300

ISBN 978-9963-50-490-9

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

www.pio.gov.cy